

Sygn. akt I UK 345/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania M. K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
Oddziałowi w Częstochowie
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 16 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa 2003/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2015 r. po rozpoznaniu apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Częstochowie, zmienił wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie z dnia 9 lipca 2014 r. i oddalił odwołanie wnioskodawcy M. K. od decyzji organu rentowego z dnia 24 maja 2011 r. odmawiającej przyznania mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W sprawie tej ustalono, że wnioskodawca, urodzony 18 lutego 1951 r., w okresie od 31 maja 1997 r. do 31 maja 2000 r. uprawniony był do pobierania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W dniu 15 marca 2011 r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Na datę 1 stycznia 1999 r. wykazał 30 lat, 2 miesiące i 10 dni okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 16 dni okresów

nieskładkowych. W okresie od 4 października 1965 r. do 28 lutego 1989 r. zatrudniony był w P. w C. na stanowisku ślusarza narzędziowego, w tym od 1 września 1965 r. do 30 czerwca 1968 r. odbywał praktyczną naukę zawodu. Zakład ten produkował igły, naparstki, zatrzaski, druty do robótek ręcznych, szydełka, agrałki oraz guziki. Do obowiązków ubezpieczonego należało przygotowanie części do produkcji - form do wtryskarek, tłoczników oraz wykrojników i matryc. Ubezpieczony wykonywał elementy metalowe od podstaw przy użyciu piły mechanicznej z brzeszczotem, jako elementem tnącym, obrabiał je przy użyciu strugarki, frezarki, szlifierki, dodatkowo hartował, nawiercał i gwintował otwory oraz składał te elementów w jedną całość (przy użyciu śrub, kołków). Po wykonaniu elementy były montowane w urządzeniach produkcyjnych. Ubezpieczony pracował także poza warsztatem - w niklowni przy naprawie urządzeń do niklowania oraz oczyszczaniu bębnow z niklu, w hartowni, ścieralni, szlifierni. Poza tym, jeżeli nie było w danej chwili pomocnika spawacza, był kierowany do takiej pracy.

Sąd Apelacyjny uznał, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, że ubezpieczony w spornym okresie, stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), argumentując, iż niezależnie od rodzaju czynności wykonywanych przez ubezpieczonego w spornym okresie, nie było możliwe ustalenie, że stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace wymienione w poz. 14 Działu III załącznika do zarządzenia resortowego, które w wyraźny sposób wyróżnia i uprzywilejowuje takie prace wykonywane w przemyśle metalowym. Tymczasem P., produkujące igły, naparstki, zatrzaski, druty do robótek ręcznych, szydełka, agrałki oraz guziki - nie mieszczą się w tej kategorii. W konsekwencji czynności wnioskodawcy zajmujące mu w spornym okresie większość czasu jego pracy, polegające na wycinaniu elementów metalowych, toczeniu, wytłaczaniu matryc, części urządzeń oraz narzędzi, nie mogą być - już z racji charakteru profilu produkcji zatrudniającego go zakładu - zakwalifikowane jako szczególne zatrudnienie. Bez znaczenia dla takiej oceny pozostaje to, że ubezpieczony w spornym okresie, wykonywał dodatkowo

hartowanie i galwanizowanie (odpowiadające poz. 76 Działu III „W hutnictwie i przemyśle metalowym”, podrozdział - „Prace różne w hutnictwie i przemyśle metalowym” szlifowanie (poz. 78 tego działu), czy też sporadycznie - prace przy spawaniu (poz. 12 Działu XIV Wykazu A - „Prace różne”), ponieważ zasadnicze obowiązki ubezpieczonego polegały na przygotowywaniu metalowych części do produkcji. Także to, że w toku tego procesu także szlifował, hartował i galwanizował wymienione części, nie pozwala na ustalenie, że stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace w szczególnych warunkach.

Skargę kasacyjną wywiódł ubezpieczony zarzucając naruszenie 1/ art. 233 § 1 k.p.c. przez błędną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i ustalenie, że ubezpieczony nie wykazał co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, mimo że wszystkie wykonywane przez ubezpieczonego prace, w pełnym wymiarze czasu pracy, można zakwalifikować jako prace w szczególnych warunkach, 2/ art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) przez niezastosowanie i oddalenie odwołania, pomimo spełnienia przez ubezpieczonego przesłanek przyznania wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, 3/ niezastosowanie przepisów Działu III poz. 76 i 78 Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, 4/ niezastosowanie przepisów Działu XIV poz. 12 i 18 Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., 5/ błędną wykładnię przepisów Działu III poz. 14 Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., wskutek uznania, że przepis ten nie dotyczy prac wykonywanych przez ubezpieczonego z uwagi na profil jego zakładu pracy.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na jej oczywistą zasadność ze względu na pominięcie przez Sąd drugiej instancji możliwości zakwalifikowania wykonywanej przez ubezpieczonego pracy pod inne, niż wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku pozycje Wykazu A z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., a w szczególności Działu III poz.

76 i 78 oraz Działu XIV poz. 12 i 18. Dodatkowo skarżący sformułował istotne zagadnienie prawne, „czy ubezpieczony wykonując różne prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, wymienione w Wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., które zakwalifikować można pod różne pozycje wykazu, znajdujące się w różnych działach, spełnia przesłankę wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, uprawniającą do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, pod warunkiem, że wykonywanie tych prac było ciągłe i w pełnym wymiarze czasu pracy?”.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy, oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Polemiczna skarga kasacyjna nie tylko nie zawierała usprawiedliwionych podstaw, ale przede wszystkim racjonalnego wniosku o przyjęcie skargi do merytorycznego rozpoznania, którym nie było oczywiste uzasadnienie skargi, jurydycznie rozumiane jako kwalifikowana elementarna wada zaskarżonego wyroku widoczna od razu bez wnikania w szczegóły sprawy i bez potrzeby ponownej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego. Tymczasem wedle takich wskazań interpretacyjnych wniesiona skarga okazała się oczywiście bezzasadna, albowiem wykonywanie elementarnych czynności ślusarza lub ślusarza narzędziowego w postaci wycinania, toczenia, frezowania, szlifowania, nawiercania, hartowania lub galwanizowania drobnych elementów lub detali metalowych w żaden jurydyczny ani racjonalny sposób nie oznaczało świadczenia prac szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia skarżącego i to nawet bez względu na branżę wykonywania takich prac, a w szczególności w zakładach produkujących drobne artykuły techniczne lub galanteryjne. Takie prace wykonywane przez

skarżącego pozostawały bez jakiegokolwiek związku przyczynowego i racjonalnego z wykonywaniem prac uciążliwych lub szkodliwych w przemyśle ciężkim lub w innych działach, które wybiórczo i zupełnie przypadkowo wskazywał skarżący.

W konsekwencji nie było potrzeby rozstrzygania sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego, które rozmiękało się z ustaleniami faktycznymi zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), co w realiach tej konkretnej sprawy wykluczało uznanie spornego zatrudnienia jako rzekomo wykonywanego w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu oczywiście chybionych podstaw kasacyjnego zaskarżenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.